

Javne nabavke

Oglašavanje

SADRŽAJ

- [Zašto je oglašavanje bitno?](#)
- [Gde se objavljuju oglasi?](#)
- [Kada se objavljuju oglasi?](#)
- [Stalno informisanje tržišta](#)
- [Oglašavanje na početku postupka javne nabavke za konkretan ugovor](#)
- [Oglašavanje na kraju postupka javne nabavke za konkretan ugovor](#)
- [Oglašavanje izmena ugovora tokom perioda njegovog trajanja](#)
- [Kako se dostavlja obaveštenje i koliko se brzo ono objavljuje?](#)
- [Komunalne delatnosti](#)
- [Dodatne informacije](#)

Objavljivanje odobrila Karen Hill, rukovodilac programa SIGMA

Zašto je oglašavanje bitno?

Oglašavanje je jedan od kamena temeljaca javnih nabavki. Potpuno i otvoreno oglašavanje:

- **podstiče odgovarajuću konkurenciju** – jer se time što veći broj potencijalnih dobavljača informiše o prilikama za dodelu ugovora, čime im se daje mogućnost da se nadmeću za njih, što opet dovodi do najbolje „vrednosti za novac“ za javne naručioce;
- **dovodi do razvoja tržišta** – pošto se tako potencijalnim dobavljačima pokazuje da su dostupne poslovne prilike, čime se podstiče razvoj tržišta uz angažovanje novih i raznolikijih dobavljača i proširuje baza dobavljača na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou;
- **pomaže u borbi protiv korupcije** – povećavanjem transparentnosti i staranjem o tome da dobavljači, javnost, mediji i drugi akteri budu svesni dostupnih mogućnosti za dobijanje ugovora i u stanju da saznaju više o tim mogućnostima, kao i o dobavljačima kojima su ugovori dodeljeni.

Gde se objavljuju oglasi?

Obaveštenja o ugovorima različitih vrsta i vrednosti na koje se primenjuje Direktiva moraju se objaviti u Dodatku „Službenog glasnika Evropske unije“ („SGEU“). Obaveštenja bez naknade objavljuje Kancelarija za publikacije Evropske unije. Besplatna verzije Dodatka „SGEU“ dostupna je na internetu pod nazivom „Elektronski dnevni pregled tendera“ (*Tenders Electronic Daily*, TED).¹

U mnogim državama EU propisana je obaveza objavljivanja, na nacionalnom nivou, obaveštenja o ugovorima za koje ne važi obaveza oglašavanja u „SGEU“.

Druge publikacije: Prilike za dodelu ugovora mogu da se oglašavaju i u drugim međunarodnim, nacionalnim ili lokalnim publikacijama. Direktivom je propisano da se takvi dodatni oglasi ne smeju objaviti pre nego što se obaveštenje o nadmetanju objavi u „SGEU“. Međutim, dodatni oglasi se mogu objaviti na nacionalnom nivou u slučaju da Kancelarija za publikacije Evropske unije nije obavestila javne naručioce o objavljivanju oglasa u „SGEU“ u roku od 48 sati od potvrde prijema oglasa. Dodatni oglasi ne smeju da sadrže informacije koje nisu navedene u obaveštenju u ugovoru koje se objavljuje u „SGEU“.

Kada se objavljuju oglasi?

Oglas je potrebno objaviti u tri glavne situacije:

- pre pokretanja formalnog postupka javne nabavke – ovde je reč o fakultativnom oglasu kojim se tržište unapred obaveštava o mogućim poslovnim prilikama u budućnosti, i to posredstvom prethodnog informativnog obaveštenja (*Prior Information Notice*, PIN);
- na početku postupka javne nabavke za konkretan ugovor – kako bi se dobavljači pozvali da učestvuju u postupku javne nabavke, i to posredstvom obaveštenja o nadmetanju (*Contract Notice*);
- na kraju postupka javne nabavke za konkretan ugovor – kako bi se dobavljači i druga lica obavestili o zaključenju postupka javne nabavke, i to posredstvom obaveštenja o dodeli ugovora (*Contract Award Notice*) ili obaveštenja za dobrovoljnu *ex ante* transparentnost (*Voluntary ex ante Transparency Notice*).

¹ <http://ted.europa.eu>

Oglašavanje pre pokretanja formalnog postupka javne nabavke uz upotrebu PIN-a: U skladu sa Direktivom, javni naručioci mogu, ali ne moraju, unapred da upozore tržište na moguće buduće prilike za dodelu ugovora i to oglašavanjem uz upotrebu PIN-a. Ovo prethodno informativno obaveštenje objavljuje Kancelarija za publikacije EU u „SGEU“, ili ga objavljuju javni naručioci na svojim profilima kupaca (u daljem tekstu će biti više reči o tim „profilima kupaca“).

Ovakvo oglašavanje unapred je od koristi kako javnim naručiocima tako i potencijalnim dobavljačima:

- Pre objavljivanja oglasa, javni naručilac mora pažljivo da razmisli o svojim potrebama, tako da upotreba PIN-a može da bude od pomoći da se osigura da se planiranje i budžetiranje unapred shvate ozbiljno.
- Dobavljači koji su unapred obavešteni o mogućim poslovnim prilikama takođe mogu da prave planove u skladu sa tim saznanjem. Planiranje potpomaže ostvarenje adekvatnog stepena konkurencije i boljih ishoda u pogledu „vrednosti za novac“ za javnog naručioca.
- Ako se koristi PIN, pod pojedinim uslovima može doći do skraćanja zakonskih rokova za prikupljanje ponuda.
- Javni naručioci koji nisu centralni javni naručioci mogu da koriste PIN kao poziv za podnošenje ponuda, ali samo u restriktivnom postupku ili konkurentnom postupku uz pregovore. U tom slučaju, ako je PIN dovoljno detaljan, javni naručioci nisu dužni da naknadno objave posebno obaveštenje o nadmetanju.

Prethodno informativno obaveštenje u standardnom formatu objavljuje Evropska komisija na svojoj internet stranici² (Obrazac 1). Ovaj obrazac je isti za sve vrste ugovora.

Stalno informisanje tržišta

Alternativna mogućnost za javne naručioce je da umesto objavljivanja PIN-a u „SGEU“ tržište stalno obaveštavaju o mogućim budućim poslovnim prilikama posredstvom sopstvenog „profila kupca“ na internetu. Na profilu kupca se navode opšte informacije o javnom naručiocu, zajedno sa podacima o otvorenim pozivima za podnošenje ponuda, predviđenim javnim nabavkama, zaključenim ugovorima i poništenim postupcima.

Javni naručilac na svom profilu kupca može da objavljuje i PIN-ove. U slučaju da javni naručilac objavi PIN na svom profilu kupca, nije dužan da dostavi PIN „SGEU“, ali ipak „SGEU“ treba da dostavi obaveštenje o objavljivanju ovog obaveštenja na profilu kupca.

Oglašavanje na početku postupka javne nabavke za konkretan ugovor korišćenjem obaveštenja o nadmetanju

Obaveštenje o nadmetanju je izuzetno značajan deo postupka javne nabavke. Ono označava početak formalnog postupka javne nabavke za konkretan ugovor i njime se potencijalni dobavljači obaveštavaju o mogućnosti da učestvuju u tom postupku.

Moraju se koristiti standardni obrasci obaveštenja. Te obrasce objavljuje Evropska komisija na svojoj internet stranici. Standardni obrazac obaveštenja o nadmetanju koristi se za veliku većinu postupaka javne nabavke, ali se za različite vrste postupaka nabavke koriste različiti obrasci. Primera radi, postoje posebni obrasci obaveštenja o nadmetanju za konkurse za dizajn, koncesije za izvođenje javnih radova, koncesije za pružanje usluga i socijalne i druge posebne usluge.

²

www.simap.europa.eu

Kako bi se obezbedila što intenzivnija konkurencija i zadovoljili osnovni uslovi transparentnosti, obaveštenje o nadmetanju mora biti sročeno tako da se jasno opišu priroda, predmet i procenjena vrednost ugovora i da se objasni kako dobavljači mogu da se prijave za učestvovanje u ovom postupku. Obaveštenje o nadmetanju se takođe mora popuniti tačno i potpuno. Ako se ne izradi jasno i potpuno obaveštenje o nadmetanju koje ispunjava sve uslove može doći do razočaravajuće niskog stepena konkurencije, niskog kvaliteta ili neadekvatnih ponuda, ili čak do sprovođenja problematičnog postupka javne nabavke koji će naknadno možda morati da se ponovno pokreće.

Koje su posledice dodele ugovora o javnoj nabavci na koji se primenjuje Direktiva bez prethodnog objavljivanja obaveštenja o nadmetanju?

Direktivom je u ograničenom broju slučajeva dopušteno da se dodeli ugovor o javnoj nabavci na koji se primenjuje Direktiva bez prethodnog objavljivanja ugovora o javnoj nabavci, i to, primera radi, tamo gde se radovi, dobra ili usluge mogu nabaviti samo od određenog dobavljača, ili kada je to strogo neophodno iz razloga izuzetne hitnosti usled nastanka događaja koje javni naručilac nije mogao da predvidi. U slučaju da je javni naručilac dodelio ugovor bez prethodnog objavljivanja obaveštenja o „SGEU“ bez pravne osnove, komisija za zaštitu prava ponuđača takav ugovor treba da oglasi ništavnim u skladu sa odredbama „Direktiva o pravnim lekovima“ (Direktive 89/665/EEZ i 92/13/EEZ). Više informacija o ništavnosti ugovora može se naći u Informativnom dokumentu SIGMA o javnim nabavkama br. 12, „Pravni lekovi“. Kako bi se izbegla ništavnost ugovora, u Direktivi o pravnim lekovima propisan je mehanizam objavljivanja dobrovoljnog obaveštenja za dobrovoljnu *ex ante* transparentnost (Obrazac 15) u „SGEU“.

Šta se može učiniti ako je obaveštenje o nadmetanju netačno ili ako podaci u njemu treba da se menjaju?

Postoji standardni obrazac za izmene obaveštenja o nadmetanju, takozvano Obaveštenje o izmenama ili dodatnim ispravkama. Ovaj standardni obrazac može se naći na internet stranici Evropske komisije (kao Obrazac 14) i može se koristiti za objavljivanje izmena prethodno objavljenih obaveštenja ili pružanje dodatnih informacija. Međutim, ako ispravka ili izmena obaveštenja dovodi do značajnijih promena uslova nadmetanja, potrebno je produžiti prvobitno određene rokove ili pokrenuti novi postupak.

Oglašavanje na kraju postupka javne nabavke za konkretan ugovor

Javni naručilac mora da objavi zaključenje postupka javne nabavke za konkretan ugovor objavljivanjem obaveštenja o dodeli ugovora u roku od 30 dana od dana dodele ugovora.

Ovo završno obaveštenje je bitno jer se njime obezbeđuje transparentnost postupka, jer se tako dobavljači i treća lica obaveštavaju o zaključenju postupka nabavke i osnovu dodele ugovora. Evropska komisija ove informacije koristi i za pripremu statističkih podataka o stepenu i prirodi aktivnosti javnih nabavki i praćenje postupaka javne nabavke.

Obaveza objavljivanja obaveštenja o dodeli ugovora odnosi se na sve ugovore kod kojih je objavljeno obaveštenje o nadmetanju, kao i na pojedine druge ugovore za koje to obaveštenje nije objavljeno.

Oglašavanje izmena ugovora tokom perioda njegovog trajanja

Javni naručioci moraju da objavljuju i informacije o izmenama ugovora tokom perioda njegovog trajanja. Standardni obrazac ovog obaveštenja može se naći na internet stranici Evropske komisije (kao Obrazac 20). Ovo obaveštenje mora se objaviti ukoliko izmene ugovora:

- podrazumevaju dodatne radove, usluge ili dobra koji su postali neophodni a nisu obuhvaćeni prvobitnim ugovorom;

- nastaju iz razloga koje javni naručilac nije mogao da predvidi i u slučaju da se tim izmenama ne menja ukupna priroda ugovora a ukupno povećanje cene ne iznosi više od 50 odsto vrednosti prvobitnog ugovora ili okvirnog sporazuma.

Postoje i druge situacije u kojima su izmene ugovora tokom perioda njegovog trajanja dopuštene Direktivom, ali javni naručilac koji menja ugovor dužan je da obaveštenje o izmenama ugovora objavi u „SGEU“ samo u dva slučaja navedena u gornjem tekstu.

Postoje li pravila o tome kako se obaveštenja moraju dostavljati i koliko se brzo moraju objaviti?

Sva obaveštenja se moraju dostaviti elektronskim putem Kancelariji za publikacije EU na standardnim obrascima koje propisuje Evropska komisija. Direktna veza sa besplatnim sistemom za elektronsko dostavljanje obaveštenja omogućena je preko internet stranice Evropske komisije. Obaveštenja se moraju objaviti u roku od pet dana od dana slanja.

Obrasci i opis postupka dostavljanja obaveštenja elektronskim putem mogu se naći na internet stranici Evropske komisije.

Komunalne delatnosti

Javni naručiocu su dužni da oglašavaju ugovore određene vrste i vrednosti, ali im se daje više fleksibilnosti u pogledu izbora metoda oglašavanja.

Izbor metoda oglašavanja: Javni naručiocu su slobodni da biraju između pet vrsta konkurentskih postupaka: otvoreni postupak, restriktivni postupak, konkurentni dijalog, pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda i partnerstvo za inovacije.

Javni naručiocu takođe imaju fleksibilnost i u pogledu oglašavanja, što se u propisima naziva „pozivom za podnošenje ponuda“. Kada sprovedu restriktivni postupak ili pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda, javni naručiocu mogu da se opredele za korišćenje bilo koga od sledeća tri metoda:

- obaveštenje o nadmetanju;
- godišnje „periodično indikativno obaveštenje“;
- obaveštenje o postojanju sistema kvalifikacije.

Kada sprovedu otvoreni postupak, javni naručiocu mogu da se opredele za korišćenje periodičnog indikativnog obaveštenja ili obaveštenja o nadmetanju.

Lokalna obaveštenja: Obaveštenja se mogu objavljivati i na nacionalnom nivou, u kom slučaju ne smeju da sadrže bilo kakve informacije osim onih koje su sadržane u obaveštenju prosleđenom Evropskoj komisiji, i ne smeju se objavljivati lokalno pre datuma objavljivanja u „SGEU“. Bez obzira na to, oglašavanje na lokalnom nivou je dopušteno u slučaju da, u roku od 48 sati od potvrde prijema obaveštenja u Kancelariji za publikacije EU, javni naručilac nije obavestio o objavljivanju obaveštenja u „SGEU“.

Sistemi kvalifikacije: Javnim naručiocima je dopušteno da formiraju sisteme kvalifikacije i upravljaju njima. Sistem kvalifikacije je sistem u kome se privredni subjekti zainteresovani za zaključenje ugovora sa javnim naručiocem prijavljuju za sticanje statusa potencijalnog dobavljača. Javni naručilac potom registruje pojedine takve subjekte, ili sve njih, u svom sistemu kvalifikacije. Registrovani dobavljači potom čine skup iz koga javni naručilac može da odabere one koje će pozvati na potpisivanje ugovora ili sa kojima će pregovarati o tome.

Pri formiranju sistema kvalifikacije, javni naručilac je dužan da dostavi obaveštenje o postojanju sistema kvalifikacije (Obrazac 7 na internet stranici Evropske komisije) u kome navodi svrhu sistema, gde se mogu naći pravila o njegovom radu i rok na koji se sistem

uspostavlja. Ako sistem prestane da postoji, javni naručilac bi trebalo da objavi obaveštenje o dodeli ugovora.

Okvirni sporazumi: Javni naručiocima mogu da zaključe okvirne sporazume uz korišćenje standardnog obrasca obaveštenja o dodeli ugovora.

Sistemi dinamične nabavke: Javnim naručiocima je takođe dopušteno da formiraju sisteme dinamične nabavke za nabavke koje se najčešće ponavljaju. Pri formiranju sistema dinamične nabavke javni naručilac bi trebalo da objavi obaveštenje o nadmetanju. Pozivi za podnošenje ponuda za ugovore obuhvaćene sistemom dinamične nabavke ne moraju se objavljivati, ali se dostavljaju neposredno svim subjektima koji su stekli status učesnika u ovakvom sistemu.

Obaveštenja o dodeli ugovora: Javni naručiocima su dužni da dostave obaveštenje o dodeli ugovora na standardnom obrasci Kancelariji „SGEU“ u roku od 30 dana od zaključenja ugovora ili okvirnog sporazuma. Obaveštenja o dodeli ugovora za ugovore dodeljene u skladu sa okvirnim sporazumom i ugovore zasnovane na sistemima dinamične nabavke mogu se grupisati i dostavljati kvartalno, u roku od 30 dana od poslednjeg dana relevantnog kvartala.

Dodatne informacije

Publikacije

SIGMA (2015), *Public Procurement Training Manual* [Priručnik iz oblasti javnih nabavki] – modul E2, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>

Informativni dokumenti o javnim nabavkama

<http://www.sigmaweb.org/publications/key-public-procurement-publications.htm>

SIGMA (2016), *Contract Modifications* [Izmene ugovora], Brief 38, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *E-Procurement* [Elektronske javne nabavke], Brief 17, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Procurement by Utilities* [Javne nabavke preduzeća za komunalne delatnosti], Brief 16, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Procurement Tools* [Mehanizmi javnih nabavki], Brief 11, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Remedies* [Pravni lekovi], Brief 12, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Understanding the EU Financial Thresholds* [Finansijski pragovi EU], Brief 5, OECD Publishing, Paris

Drugi izvori

Odabrana sudska praksa Suda pravde Evropske unije: C-199/85 *Komisija protiv Italije*, C-24/91 *Komisija protiv Španije*, C-107/92 *Komisija protiv Italije*, C-328/92 *Komisija protiv Španije*, C-318/94 *Komisija protiv Nemačke*, C-225/98 *Komisija protiv Francuske*, C-385/02 *Komisija protiv Italije*, C-394/02 *Komisija protiv Grčke*, C-126/03 *Komisija protiv Nemačke*, C-21/01 i C-28/01 *Komisija protiv Nemačke*, C-362/03 i C-463/03 *Strabag i Kostman*, C-299/08 *Komisija protiv Francuske*, C-561/12 *Nordecon i Ramboll Eesti*, C-19/13 *Fastweb*, http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/